

საქმე № 330210117002235735

თბილისის სააპელაციო სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

16 ივლისი, 2019 წელი

ქ.

თბილისი

საქმე №2ბ/2658-19

სამოქალაქო საქმეთა პალატა

მოსამართლე - ვანო წიკლაური

სხდომის მდივანი - ელენე ომანიძე

აპელანტი - შ-- „დ---“

წარმომადგენელი - თ----- კ-----

მოწინააღმდეგე მხარე - შ-- „გ----- ქ-----“

წარმომადგენლები - თ----- მ-----, თ----- გ-----

დავის საგანი - თანხის დაკისრება, ზიანის ანაზღაურება

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება - თბილისის საქალაქო სასამართლო სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 19 თებერვლის გადაწყვეტილება

აპელანტის მოთხოვნა - გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

2. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასკვნებზე მითითება

გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი

თბილისის საქალაქო სასამართლო სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 19 თებერვლის გადაწყვეტილებით შ-- „გ----- ქ-----ის“ სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; შ-- „დ--ს“ შ-- „გ----- ქ-----ს“ სასარგებლოდ დაეკისრა - 21 200 ლარის ანაზღაურება; შ-- „გ----- ქ-----ს“ უარი ეთქვა შ-- „დ--სთვის“ მიუღებელი შემოსავლის სახით ზიანის ანაზღაურებაზე;

დასკვნები ფაქტობრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

პირველი ინსტანციის სასამართლომ უდავოდ მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები:

2.1. 2017 წლის 4 სექტემბერს შ-- „გ----- ქ-----ს“ (მეიჯარე) და შ-- „დ---ს“ (მოიჯარე) შორის გაფორმდა სატკეპნი ტექნიკის იჯარით გადაცემის შესახებ ხელშეკრულება, რომლითაც მეიჯარემ იკისრა ვალდებულება მოიჯარის ობიექტზე ს-----ში სამუშაოების შესასრულებლად იჯარით გადაეცა სატკეპნი ტექნიკა შემდეგი მახასიათებლებით: მოდელი - ლ----- R-- V--, სარეგისტრაციო ნომერი - N- 8--, გამოშვების წელი - 2001, ფერი - ნარინჯისფერი 5/8, ტიპი - სატკეპნი, საიდენტიფიკაციო ნომერი - #0-----.

ხელშეკრულების 1.1 პუნქტის მიხედვით, საიჯარო ქონების იჯარით გადაცემა-მიღება მოხდება შესაბამისი მიღება-ჩაბარების აქტით, რომლითაც განისაზღვრება საიჯარო პერიოდი. მეიჯარე იღებს ვალდებულებას საკუთარი ხარჯებით უზრუნველყოს ტექნიკის დანიშნულების ადგილზე ჩაყვანა და ასევე უკან დაბრუნება. (2.7.5 პუნქტი)

2.2. ხელშეკრულების 3.1 პუნქტის შესაბამისად, საიჯარო ქონებით სარგებლობის საფასური ყოველი დღისათვის შეადგენს 500 ლარს, ხოლო ტექნიკის მობილიზაცია და დემობილიზაცია შეადგენს 1400 ლარს. საიჯარო ქირის ჯამური ღირებულება დადგინდება მიღება-ჩაბარების აქტში, სადაც დაფიქსირდება საიჯარო ქირის ოდენობა შესაბამისი თვის მანძილზე.

2.3. მოიჯარე იღებს ვალდებულებას უნაღდო ანგარიშსწორების წესით გადაუხადოს მეიჯარეს ტექნიკის სარგებლობის საფასური მიღება-ჩაბარების აქტის შესაბამისად, მაგრამ მინიმუმ ათ კალენდარულ დღეზე გაანაგარიშებით და გაფორმებიდან 15 დღის განმავლობაში. (3.2. პუნქტი)

მოიჯარე უფლებამოსილია ვადამდე ცალმხრივად მოშალოს ხელშეკრულება მეიჯარისთვის 2 კვირით ადრე შეტყობინების საფუძველზე. (4.3 პუნქტი)

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- იჯარის ხელშეკრულება (ს.ფ 23-26)

2.4. 2017 წლის 4 სექტემბერს შ-- „გ----- ქ-----ს“ (შემსრულებელი) და შ-- „დ---ს“ (დამკვეთი) შორის გაფორმდა მომსახურების ხელშეკრულება, რომლის მიხედვით ხელშეკრულების საგანია შემსრულებლის მიერ დამკვეთის ობიექტზე, მომსახურების (ტექნიკის ოპერატორით მომსახურება) შესრულება 2017 წლის სექტემბრის თვეში. ერთი დღის მომსახურების ღირებულება შეადგენს 100 ლარს (2.1 პუნქტი)

2.5. დამკვეთი იღებს ვალდებულებას გადაუხადოს შემსრულებელს სამუშაოს ღირებულება ფაქტიურად შესრულებული სამუშაოების აქტის გაფორმებიდან და მისი შესაბამისი საგადასახადო დოკუმენტაციის წარდგენიდან 15 დღის განმავლობაში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მომსახურების ხელშეკრულება (ს.ფ 27-28)

2.6. უდავო ფაქტობრივი გარემოებაა, რომ იჯარის ხელშეკრულებით განსაზღვრული საიჯარო ქონება მოიჯარეს გადაეცა 2017 წლის 5 სექტემბერს. კერძოდ, სატკეპნი ტექნიკა დაიტვირთა ქ-----ში და იმავე დღეს ჩაყვანილი იქნა ს-----ში. აღნიშნული ფაქტი ხელმოწერით დაადასტურა მოპასუხე კომპანიის წარმომადგენელმა (საქმის მწარმოებელი) მ----- ა-----მა.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ტექნიკის მიღების აქტი (ს.ფ 29)

პირველი ინსტანციის სასამართლომ განსახილველ საქმეზე დაადგინა შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები:

2.7. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის პირველი ნაწილის დანაწესით თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს.

ნორმის დანაწესი განსაზღვრავს, თუ რომელი გარემოებები უნდა დამტკიცდეს სამოქალაქო საქმის განხილვის და გადაწყვეტის მიზნით (მტკიცების საგანი). მტკიცების საგნის განსაზღვრისათვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს სარჩელს და მოპასუხის შესაგებელს: მტკიცების საგანს შეადგენენ ფაქტები, რომლებზეც მოსარჩელე და მოპასუხე ამყარებენ თავიანთ სასარჩელო მოთხოვნებსა და სარჩელის წინააღმდეგ მიმართულ შესაგებელს.

კიდევ უფრო მკაფიოდ ეს პოზიცია გამოკვეთილია ამავე კოდექსის მე-4 მუხლის პირველი ნაწილში, რომლის თანახმად, სამოქალაქო სამართალწარმოება უნდა განხორციელდეს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. ამ პრინციპის თანახმად, თითოეული მხარე სარგებლობს თანაბარი შესაძლებლობით, რომ მათ განკარგონ ფაქტიური გარემოებების დადგენის საპროცესო საშუალებები, ამასთან შეჯიბრებითობა გულისხმობს მხარეთა უფლებას, მიუთითონ ფაქტებზე თავიანთი მოთხოვნების თუ შესაგებლის დასასაბუთებლად და წარმოადგინონ მტკიცებულებები ამ ფაქტების დადასტურება-დამტკიცებისათვის.

ამდენად, სამოქალაქო სამართალწარმოებაში თითოეული მხარის უფლებრივ ტვირთს წარმოადგენს იმ ფაქტების მითითება და დამტკიცება, რომლითაც

მხარეებს სურთ დაასაბუთონ თავიანთი სასარჩელო მოთხოვნები ან გააქარწყლონ სასარჩელო მოთხოვნათა დასაბუთებლად მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები.

განსახილველ შემთხვევაში ტექნიკის მიღებისა და დაბრუნების აქტით მიხედვით ირკვევა, რომ სატკეპნი ტექნიკა მოიჯარის ფაქტობრივ მფლობელობაში იმყოფებოდა 33 დღის განმავლობაში 2017 წლის 5 სექტემბრიდან 2017 წლის 8 ოქტომბრამდე.

მოპასუხე სადავოდ მიიჩნევს აღნიშნულ აქტს და განმარტავს, რომ მ----- ა-----ი არ წარმოადგენს უფლებამოსილ პირს კომპანიის სახელით ხელი მოაწეროს რაიმე სახის აქტს.

სასამართლო არ იზიარებს მოპასუხის განმარტებას შემდეგი მოტივებიდან გამომდინარე:

საქმეში მოთავსებულია შ-- „დ---ს“ და მ----- ა-----ს შორის 2017 წლის 1 მაისს დადებული შრომითი ხელშეკრულება, რომლის მიხედვით მ----- ა-----ი არის საქმეთა მწარმოებელი. ხელშეკრულების დანართი #1-ის მიხედვით, გაწერილია დასაქმებულის მიერ შესასრულებელი სამუშაოს ძირითადი აღწერილობა. კერძოდ, საქმეთა მწარმოებლის ფუნქციებში შედიოდა მის დაქვემდებარებაში არსებული შრომითი რესურსების გამოყენებით სამშენებლო პროცესის წარმოება, სამშენებლო ობიექტზე მიღებული მასალების ინსტრუმენტების და სხვა ფასეულობების გაფრთხილება. მასვე ევალებოდა ნებისმიერი სხვა ისეთი ფუნქციის შესრულება, რომელიც აუცილებელი იყო დამსაქმებლის ბიზნეს პროცესების გამართული ფუნქციონირებისთვის.

სასამართლო შეფასებით წარმოდგენილი მტკიცებულება ადასტურებს იმ გარემოებას, რომ მ----- ა-----ს დამსაქმებლის მხრიდან გააჩნდა გარკვეული ადმინისტრაციული ფუნქციების განხორციელების უფლებამოსილება, რომლის ნათელ მაგალითსაც წარმოადგენს 2017 წლის 5 სექტემბერს შედგენილი სატკეპნი ტექნიკის მიღების აქტი, სადაც მოპასუხის მხრიდან აქტზე ხელის მომწერ პირად გვევლინება სწორედ მ----- ა-----ი. დასახელებული ფაქტობრივი გარემოება იძლევა შესაძლებლობას დავასკვნათ, რომ მას დამსაქმებლისგან მინიჭებული ჰქონდა უფლებამოსილება აქტზე ხელმოწერით დაედასტურებინა როგორც ტექნიკის მიღების ასევე მისი დაბრუნების ფაქტიც.

მტკიცებულებათა ერთობლივი ანალიზის შედეგად სასამართლომ დადასტურებულად მიიჩნია, რომ მოპასუხეს 33 დღის განმავლობაში ფაქტობრივ მფლობელობაში გააჩნდა საიჯარო ტექნიკა. დადგენილი ფაქტობრივი გარემოების საწინააღმდეგო მტკიცებულება, რომ ტექნიკა უფრო ადრე დაბრუნდა, მოპასუხეს სასამართლოსთვის არ წარმოუდგენია.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- შრომითი ხელშეკრულება, დანართი #1 (ს.ფ 86-94)
- ტექნიკის მიღების აქტი (ს.ფ 29)
- ტექნიკის მიღებისა და დაბრუნების აქტი (ს.ფ 30)
- მხარეთა ახსნა-განმარტება;

დასკვნები სამართლებრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

2.8. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის თანახმად, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

სამოქალაქო კოდექსის 581-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, იჯარის ხელშეკრულებით მეიჯარე მოვალეა გადასცეს მოიჯარეს განსაზღვრული ქონება დროებით სარგებლობაში და საიჯარო დროის განმავლობაში უზრუნველყოს ნაყოფის მიღების შესაძლებლობა, თუ იგი მიღებულია მეურნეობის სწორი გაძღოლის შედეგად შემოსავლის სახით. მოიჯარე მოვალეა გადაუხადოს მეიჯარეს დათქმული საიჯარო ქირა.

მოცემულ შემთხვევაში, დადგენილია, რომ მხარეებს შორის წარმოშობილია იჯარის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულებით-სამართლებრივი ურთიერთობა, რომლის სამართლებრივ რეგულირებასაც ეძღვნება სამოქალაქო კოდექსის 581-ე-606-ე მუხლები.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 629-ე მუხლის თანახმად, ნარდობის ხელშეკრულებით მენარდე კისრულობს შეასრულოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაო, ხოლო შემკვეთი ვალდებულია გადაუხადოს მენარდეს შეთანხმებული საზღაური. ამავე მხარეებს შორის იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე გაფორმდა მომსახურების ხელშეკრულება ტექნიკის ოპერატორით მომსახურების შესახებ.

მოცემულ შემთხვევაში მოპასუხე მხარე არ ეთანხმება საიჯარო ქირის ოდენობას და მიაჩნია, რომ ანაზღაურება უნდა განხორციელდეს ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოების მიხედვით. მოპასუხე ასევე განმარტავს, რომ 10 დღის შემდგომ მეიჯარის ვალდებულება იყო თავად დაებრუნებინა ტექნიკა, ვინაიდან იჯარის საგნის გამოთავისუფლების შეტყობინების ვალდებულება მას არ გააჩნდა.

სასამართლოს დასკვნით განსახილველი სამოქალაქო საქმის მიზნებისთვის მნიშვნელოვანია გონივრულად და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ნორმებით დადგენილ ფარგლებში განმარტოს 2017 წლის 4 სექტემბრის იჯარის

ხელშეკრულების პირობები.

ამ მიზნით სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 325-ე მუხლზე, რომლის დანაწესით თუ ვალდებულების შესრულების პირობები უნდა განისაზღვროს ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარის ან მესამე პირის მიერ, მაშინ საეჭვოობისას ივარაუდება, რომ ამგვარი განსაზღვრა უნდა მოხდეს სამართლიანობის საფუძველზე. თუ მხარე პირობებს არ მიიჩნევს სამართლიანად, ან მათი განსაზღვრა ჭიანურდება, გადაწყვეტილებას იღებს სასამართლო.

ზემოაღნიშნული ნორმის გათვალისწინებით, სწორედ სასამართლო წარმოადგენს კომპეტენტურ ორგანოს, რომელსაც გააჩნია ლეგიტიმაცია ჩაერიოს კონკრეტულ ურთიერთობაში და მხარეებს განუსაზღვროს სამართლიანი და თანასწორი პირობები. აღნიშნულ ურთიერთობაში ჩარევა უნდა იყოს სოციალურად სამართლიანი და დაბალანსებული. სასამართლომ განმარტა, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი აწესრიგებს პირთა თანასწორობაზე დამყარებულ კერძო ხასიათის ქონებრივ, საოჯახო და პირად ურთიერთობებს. ამდენად, კერძო სამართლებრივი ხასიათის ქონებრივი ურთიერთობა მხარეთა უფლებრივი თანასწორობის პრინციპზეა დაფუძნებული, რაც გულისხმობს იურიდიულ თანასწორობას სამოქალაქო ბრუნვის სუბიექტებს შორის.

სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 52-ე მუხლზე, რომლის თანახმად ნების გამოვლენის განმარტებისას ნება უნდა დადგინდეს გონივრული განსჯის შედეგად, და არა მარტოდენ გამოთქმის სიტყვასიტყვითი აზრიდან. ცხადია „გონივრული განსჯა“ უნდა ემყარებოდეს გარკვეულ კრიტერიუმებს, კერძოდ, ნების გამოვლენის განმარტება უნდა განხორციელდეს ნების მიმღების შემეცნების (გაგების) შესაძლებლობათა გათვალისწინებით. ამგვარი განმარტების დროს გათვალისწინებული უნდა იქნეს ყველა ხელშესახები გარემოება, რომელიც ამ შემთხვევას ახასიათებს.

ხელშეკრულება არის მხარეთა მიერ მიღწეული კონსენსუსის შედეგი, რომელიც, სამართლებრივი თვალსაზრისით, იწვევს მხარეთა მიმართ უფლებებისა და ვალდებულებების წარმოშობას მათივე ნების საფუძველზე. ხელშეკრულების არსებობისათვის აუცილებელია ორი ან მეტი ნების თანხვედრა, რაც იწვევს მხარეთა საერთო ნების დადგენის აუცილებლობას. სასამართლო მხარეთა ნამდვილ ნებას ადგენს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ განმარტების პროცესში წარმოიშობა ხელშეკრულების ტექსტში გადმოცემულ დებულებათა შორის წინააღმდეგობა ან შეუსაბამობა.

ხელშეკრულების განმარტების საჭიროებას ადგილი აქვს იმ შემთხვევაში, როცა სახეზეა ხელშეკრულება, რომლის გამონათქვამებიც ბუნდოვანი, ორაზროვანი ან ურთიერთგამომრიცხავია, აგრეთვე, როცა მისი გამონათქვამები შესწორებასა და შევსებას მოითხოვენ. ზოგადად ხელშეკრულება

შესრულებაზე ორიენტირებული აქტია, რაც ხაზს უსვამს მისი ქმედითობის საჭიროებას, შესაბამისად, მას ქმედითობის ელემენტი რომ არ დაეკარგოს ხელშეკრულების პირობები, სამართლიანობისა და გონივრულობის პრინციპების საფუძველზე უნდა განიმარტოს.

უდავოა გარემოებაა, რომ მხარეებს შორის დაიდო იჯარის ხელშეკრულება, რომლის 3.1 პუნქტის შესაბამისად, განისაზღვრა საიჯარო ქირის და ტექნიკის მობილიზაცია და დემობილიზაციის საფასური. აქვე აღინიშნა, რომ საიჯარო ქირის ჯამური ღირებულება დადგინდება მიღება-ჩაბარების აქტში, სადაც დაფიქსირდება საიჯარო ქირის ოდენობა შესაბამისი თვის მანძილზე.

მოიჯარე იღებს ვალდებულებას უნაღდო ანგარიშსწორების წესით გადაუხადოს მეიჯარეს ტექნიკის სარგებლობის საფასური მიღება-ჩაბარების აქტის შესაბამისად, მაგრამ მინიმუმ ათ კალენდარულ დღეზე გაანაგარიშებით და გაფორმებიდან 15 დღის განმავლობაში. (3.2. პუნქტი)

წინამდებარე პირობის გაანალიზების შედეგად უნდა დავასკვნათ, რომ მხარეების მიერ ხელშეკრულების 3.2 პუნქტი გათვალისწინებული იქნა ისეთი შემთხვევისთვის, როდესაც მოიჯარის მხრიდან იჯარის ქონებით 10 დღეზე ნაკლები დროით სარგებლობას შეიძლებოდა ჰქონოდა ადგილი. აღნიშნულით განისაზღვრა მინიმალური ასანაზღაურებელი ოდენობა თუ ტექნიკის ფლობას ადგილი ექნებოდა 10 დღეზე ნაკლები ვადა. ხოლო ტექნიკის ათ დღეზე მეტი ვადით ფლობის შემთხვევაში ანაზღაურება უნდა განხორციელდეს ტექნიკის ფაქტობრივი ფლობის შესაბამისად და არა ფაქტობრივად ნამუშევარი დღეების მიხედვით.

სასამართლოს განმარტებით აღნიშნულ გარემოებას ადასტურებს ის ფაქტიც, რომ შ-- „გ----- ქ-----ს“ საიჯარო ქონება მიღებული ჰქონდა შ-- "ნ-----იდან". შესაბამისად, მოპასუხესთან დადებული ხელშეკრულება წარმოადგენდა ქვეიჯარას. აღსანიშნავია, რომ მოსარჩელეს თავისი წილი ფინანსური პასუხისმგებლობა გააჩნდა მეიჯარესთან და მის ინტერესებში შედიოდა ანაზღაურების პირობის დადგენა საიჯარო ქონების ფაქტობრივი ფლობის მიხედვით.

სასამართლომ ასევე მიიჩნია, რომ ტექნიკის გამოთავისუფლების შესახებ ინფორმაციის მიწოდების ვალდებულება გააჩნდა მოიჯარე მხარეს მისივე ინტერესების გათვალისწინებით. ვინაიდან ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად ყოველი დაყოვნებული დღისათვის, მიუხედავად იმისა ასრულებდა თუ არა ფაქტობრივ სამუშაოებს ტექნიკა თანხის გადახდის ვალდებულება წარმოეშობოდა მოპასუხე მხარეს ტექნიკის ფაქტობრივი ფლობისათვის.

ხელშეკრულების 3.4 პუნქტის მიხედვით, მოიჯარე უფლებამოსილია ვადამდე

ცალმხრივად მოშალოს ხელშეკრულება მეიჯარისთვის 2 კვირით ადრე შეტყობინების საფუძველზე. საქმეში წარმოდგენილი ელექტრონული მიმოწერების მიხედვით დასტურდება, რომ მოიჯარეს ოქტომბრის თვემდე ტექნიკის დაბრუნების შესახებ შეტყობინება არ განუხორციელებია. კერძოდ, მოპასუხემ ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ ელექტრონული მიმოწერის საფუძველზე შეატყობინა მხოლოდ 2017 წლის 9 ოქტომბერს, რომელსაც დაერთო ამავე თარიღით დათარიღებული მიღება-ჩაბარების აქტი, სადაც მოპასუხე აღნიშნავდა, რომ ტექნიკამ სექტემბრის თვეში ადგილზე იმუშავა 7 დღის განმავლობაში და ასანაზრაურებელი თანხის ოდენობა შეადგენდა 10 000 ლარს, რაც გაანგარიშებული იქნა მხოლოდ 10 დღიანი პერიოდით.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 361-ე მუხლის თანახმად, ვალდებულება უნდა შესრულდეს კეთილსინდისიერად, ჯეროვნად, დათქმულ დროსა და ადგილას. აღნიშნული პრინციპი უზრუნველყოფს სახელშეკრულებო ურთიერთობათა სტაბილურობას და ავალდებულებს მხარეებს შეასრულონ ნაკისრი ვალდებულებები.

ამავე კოდექსის მე-400 მუხლის "ა" ქვეპუნქტის თანახმად, მოვალის მიერ ვალდებულების შესრულების ვადის გადაცილებად ითვლება, თუ შესრულებისათვის დადგენილ დროში ვალდებულება არ შესრულდება.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 8-ე მუხლის მესამე ნაწილის თანახმად სამართლებრივი ურთიერთობის მონაწილენი ვალდებულნი არიან კეთილსინდისიერად განახორციელონ თავიანთი უფლებები და მოვალეობები. კეთილსინდისიერების პრინციპიდან გამომდინარე, ვალდებულებით-სამართლებრივი ურთიერთობის მონაწილე მხარეთა თანამშრომლობა, მეორე მხარის ინტერესების გათვალისწინება საჭიროა ამ ურთიერთობის ნორმალურად განვითარებისათვის. ასეთ შემთხვევაში, ორივე მხარე იქნება კმაყოფილი: კრედიტორი - ვალდებულების შესრულების მიღებით, ხოლო მოვალე - ვალდებულებისაგან გათავისუფლებით. კეთილსინდისიერების პრინციპის ძირითადი ფუნქცია ურთიერთობის მონაწილეთა ინტერესების არა დაპირისპირება, არამედ მათი სოლიდარობაა, რაც ნორმალური სამოქალაქო ბრუნვის საფუძველია.

სასამართლოს მოსაზრებით 2017 წლის 4 სექტემბრის ხელშეკრულებით განსაზღვრული მხარეთა რეალური ურთიერთ ვალდებულებანი უნდა განისაზღვროს და განიმარტოს არა მხოლოდ გარიგების ტექსტის სიტყვასიტყვითი ანალიზის არამედ, საქმესთან დაკავშირებით დადგენილი ყველა გარემოებების ერთობლივი შეფასების შედეგად.

სასამართლომ დადასტურებულად მიიჩნია, რომ მოპასუხეს 33 დღის განმავლობაში ფაქტობრივ მფლობელობაში გააჩნდა საიჯარო ტექნიკა. ამგვარი

შეფასებიდან გამომდინარე სასამართლომ მიიჩნია, რომ შ-- „დ---“ ვალდებულია მოსარჩელეს აუნაზღაუროს მის ფაქტობრივ მფლობელობაში ყოფნის პერიოდის შესაბამისად გაანგარიშებული საიჯარო ქირა 16 500 ლარი და ტექნიკის მობილიზაცია/დემობილიზაციის საფასური 1400 ლარი. ხელშეკრულების ტექსტის სხვაგვარი განმარტება აშკარად ეწინააღმდეგება ხელშეკრულების ტექსტის გონივრულად განმარტების პრინციპს, რომელიც გადმოცემულია სამოქალაქო კოდექსის 52-ე მუხლში.

2017 წლის 4 სექტემბერს შ-- „გ----- ქ-----ს“ (შემსრულებელი) და შ-- „დ---ს“ (დამკვეთი) შორის გაფორმდა მომსახურების ხელშეკრულება, რომლის მიხედვით ხელშეკრულების საგანია შემსრულებლის მიერ დამკვეთის ობიექტზე, მომსახურების (ტექნიკის ოპერატორით მომსახურება) შესრულება 2017 წლის სექტემბრის თვეში. ერთი დღის მომსახურების ღირებულება შეადგენს 100 ლარს. (2.1 პუნქტი).

საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულების და მხარეთა ახსნა-განმარტებების ერთობლივი ანალიზის შედეგად დადგინა, რომ მოიჯარის ფაქტობრივ მფლობელობაში საიჯარო ტექნიკა იმყოფებოდა 33 დღის განმავლობაში.

მომსახურების ხელშეკრულების მიხედვით, ოპერატორი ს-----ში მივლინებული იყო ტექნიკის სამართავად ტექნიკის ადგილზე ყოფნიდან გამომდინარე და აღნიშნულის მიხედვით იქნა განსაზღვრული მომსახურების ოდენობაც. აღსანიშნავია, რომ იჯარის საგნის მასთან ყოფნის პერიოდში (33 დღე) მოპასუხეს არ უცნობებია მოსარჩელისთვის, რომ მას ტექნიკა და ოპერატორი აღარ ესაჭიროებოდა და თუნდაც ელექტრონულად 10 დღიანი ვადის გასვლის შემდეგ, მოსარჩელისათვის გადაეგზავნა მიღება-ჩაბარების აქტი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს მიიჩნია, რომ მოპასუხეს ასევე უნდა დაეკისროს ოპერატორის მომსახურების ღირებულება 33 დღეზე გაანგარიშებით, რაც ჯამში შეადგენს 3300 ლარს.

2.9. მოსარჩელე ასევე მოითხოვს შ-- „დ---ს“ შ-- „გ----- ქ-----ს“ სასარგებლოდ დაეკისროს სარჩელის შეტანის დღემდე მიუღებელი შემოსავლის სახით 360.22 ლარი; ასევე იჯარისა და მომსახურების ხელშეკრულებით ასანაზღაურებელი თანხის 0.0274 პროცენტის ანაზღაურება ყოველ დღეზე დავალიანების საბოლოოდ აღსრულებამდე. შესაბამისად, გადაწყვეტილებით უნდა გამოირკვეს მოსარჩელეს მიაღგა თუ არა მატერიალური ზიანი მოპასუხის ქმედებით.

სადავო საკითხის გადაწყვეტისას მნიშვნელოვანია განიმარტოს მიუღებელი შემოსავლის არსი: საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 411-ე მუხლის მიხედვით, ზიანი უნდა ანაზღაურდეს არა მხოლოდ ფაქტობრივად დამდგარი ქონებრივი დანაკლისისათვის, არამედ მიუღებელი შემოსავლისთვისაც. მიუღებლად ითვლება შემოსავალი, რომელიც არ მიუღია პირს და რომელსაც

იგი მიიღებდა ვალდებულება

ჯეროვნად რომ შესრულებულიყო. მიუღებელი შემოსავალი თავისი ბუნებით გულისხმობს წმინდა ეკონომიკურ დანაკარგს, რომელიც მხარემ განიცადა და რომელსაც ადგილი არ ექნებოდა მოვლენები მართლზომიერების ფარგლებში რომ მოთავსებულიყო.

მიუღებელი შემოსავლის ანაზღაურების მოთხოვნა წარმოიშობა ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში მხოლოდ მაშინ, თუ დარღვევამ დამატებით ზიანი მიაყენა კრედიტორს. მიუღებელი შემოსავლის სახით ზიანი დგება, როდესაც ვალდებულების შესრულებით კრედიტორს გარკვეული შემოსავლის წყარო გაუჩნდებოდა, დამატებით მატერიალურ სიკეთეს შეიძენდა, რაც ვერ განხორციელდა ვალდებულების შეუსრულებლობის გამო.

აღსანიშნავია, რომ მიუღებელი შემოსავალი თავისი სამართლებრივი ბუნებით ზიანის ერთ-ერთ სახეს წარმოადგენს. ამდენად, მისთვის დამახასიათებელია ყველა ის ელემენტი, რომელიც ზიანიდან წარმოშობილი ვალდებულებებისათვის არის გათვალისწინებული, კერძოდ: ზიანი, მართლსაწინააღმდეგო ბრალეული ქმედება და მიზეზობრივი კავშირი ქმედებასა და დამდგარ შედეგს შორის.

მოსარჩელის მითითებით, მოვალის მიერ ვალდებულების დარღვევის შედეგად, კრედიტორმა განიცადა ზიანი მიუღებელი შემოსავლის სახით. კერძოდ თანხის დროულად დაბრუნების შემთხვევაში მოსარჩელეს შეეძლო მიეღო სარგებელი თანხის საბანკო ანგარიშზე განთავსებით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონვე განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძველად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები.

სასამართლოს მოსაზრებით მოსარჩელის მიერ ვალდებულების დათქმულ ვადაში შეუსრულებლობის მოტივით სარგებლის მიუღებლობით წარმოშობილი ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა დასაბუთებულად რომ ჩაითვალოს აუცილებელია მოთხოვნის ავტორმა დაამტკიცოს და წარმოადგინოს შესაბამისი მტკიცებულება სხვადასხვა პერიოდში ანგარიშზე თანხის განთავსების შედეგად მიღებული შემოსავლის თაობაზე.

სასამართლოს მოსაზრებით დასახელებული გარემოების დადასტურების

შემთხვევაში იქნება შესაძლებელი დადგინდეს, რომ სახეზეა უშუალოდ მოპასუხის მოქმედების შედეგად გამოწვეული ზიანი, როგორც სამოქალაქო კოდექსის 412-ე მუხლის დანაწესითაა განსაზღვრული.

ამდენად, მარტოდენ მითითება იმ გარემოებაზე, რომ მოპასუხის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის გამო მან დაკარგა შემოსავალი, სასამართლოს მოსაზრებით არ ქმნის მოპასუხისთვის ზიანის ანაზღაურების დაკისრების საკმარის საფუძველს.

ზემოაღწერილი მსჯელობიდან გამომდინარე, საქმეზე შეკრებილი მტკიცებულებების სამართლებრივი ანალიზის შედეგად, სასამართლოს მიაჩნია, რომ სასარჩელო მოთხოვნა მიუღებელი შემოსავლის სახით ზიანის ანაზღაურების თაობაზე დაუსაბუთებელია და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

3. სააპელაციო საჩივრის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები:

3.1. აპელანტის მითითებით სასამართლომ არასწორად დაადგინა, რომ ის ტექნიკას ფლობდა 33 დღის განმავლობაში. აპელანტის აზრით, ასევე არასწორად იქნა დადგენილი, რომ მ----- ა-----ს ჰქონდა აქტზე ხელმოწერის უფლებამოსილება. აპელანტი არ იზიარებს სასამართლოს დასკვნას, რომ მოიჯარეს ჰქონდა შეტყობინების ვალდებულება.

4. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების დასაბუთება

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 377-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლო ამოწმებს გადაწყვეტილებას სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში ფაქტობრივი და სამართლებრივი თვალსაზრისით. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად, სამართლებრივი თვალსაზრისით შემოწმებისას სასამართლო ხელმძღვანელობს 393-ე და 394-ე მუხლების მოთხოვნებით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 386-ე მუხლის შესაბამისად, თუ სააპელაციო საჩივარი დასაშვებია და საქმე პირველი ინსტანციის სასამართლოს არ უბრუნდება, სააპელაციო სასამართლო თვითონ იღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე. იგი თავისი განჩინებით უარს ამბობს სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე ან გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლით იღებს ახალ გადაწყვეტილებას.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე მუხლის საფუძველზე სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლითაც საქმე ხელმოკრედ არ წყდება არსებითად, მიიღება განჩინების ფორმით. განჩინება სამოტივაციო ნაწილის ნაცვლად უნდა შეიცავდეს მოკლე დასაბუთებას გასაჩივრებული

გადაწყვეტილების გაუქმების ან უცვლელად დატოვების შესახებ.

ფაქტობრივი და სამართლებრივი დასაბუთება

4.1.1 სააპელაციო პალატა დადგენილად მიიჩნევს საქმის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელობის მქონე შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს:

4.1.1.1 04.09.2017 წელს ერთი მხრივ შ-- „დ---ს“ და მეორე მხრივ შ-- „გ----- ქ-----ს“ შორის ხელშეკრულება გაფორმდა, რომლის საგანსაც მეიჯარის მფლობელობაში არსებული სატეკეპნის მოიჯარისთვის გადაცემა წარმოადგენდა, მოიჯარის ობიექტზე ს-----ში სამუშაოების შესასრულებლად.

ხელშეკრულების 2.7.5. პუნქტით მეიჯარის ვალდებულებად განისაზღვრა ტექნიკის დანიშნულების ადგილზე ჩაყვანა და მისი უკან დაბრუნების უზრუნველყოფა.

ხელშეკრულების 2.8. პუნქტით მოიჯარის უფლებამოსილება განისაზღვრა, მათ შორის მის უფლებას წარმოადგენდა ხელშეკრულების მოქმედების ვადის განმავლობაში თავისუფლად განეხორციელებინა საიჯარო ქონების კომერციული და ტექნიკური ექსპლოატაცია.

ხელშეკრულების მე-3 პუნქტით მხარეები ანგარიშსწორების წესზე შეთანხმდნენ. კერძოდ, საიჯარო ქონებით სარებლობის საფასური ყოველი დღისთვის 500 ლარით, ხოლო ტექნიკის მობილიზაციის და დემობილიზაციის საფასური ყველა გადასახადის ჩათვლით 1400 ლარით განისაზღვრა. 3.2. პუნქტით მოიჯარის ვალდებულებას წარმოადგენდა უნაღდო ანგარიშსწორების წესით მეიჯარისთვის ტექნიკის სარგებლობის საფასურის გადახდა მიღება-ჩაბარების აქტის შესაბამისად, მაგრამ მინიმუმ ათ კალენდარულ დღეზე გაანგარიშებით და გაფორმებიდან 15 დღის განმავლობაში (ტ.1.ს.ფ. 23-26).

04.09.2017 წელს ერთი მხრივ შ-- „დ---ს“ და მეორე მხრივ შ-- „გ----- ქ-----ს“ შორის მომსახურების შესახებ ხელშეკრულება გაფორმდა, რომლის საგანსაც ტექნიკის ოპერატორით მომსახურების უზრუნველყოფა წარმოადგენდა. ერთი დღის მომსახურების ღირებულება 100 ლარით განისაზღვრა.

4.1.2. შ-- „გ----- ქ-----ს“ შ-- „დ---ს“ 04.09.2017 წლის გარიგებების საფუძველზე 21 200 ლარს ედავება, საიდანც 16 500 ლარი საიჯარო ქირა, 1400 ლარი ტექნიკის მობილიზაცია/დემობილიზაციის ხარჯი, ხოლო 3 300 ლარი მომსახურების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ტექნიკის ოპერატორით მომსახურების ღირებულებაა.

4.1.3. განსახილველ შემთხვევაში მხარეთა შორის სადავოა 05.09.2017 წლიდან

08.10.2017 წლამდე პერიოდში, რაც ჯამში 33 დღეს შეადგენს, 04.09.2017 წლის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ტექნიკის, კერძოდ, სატკეპნი მოწყობილობის და ტექნიკის ოპერატორის შ-- „დ---ს“ მფლობელობაში არსებობის ფაქტი, საგულისხმოა აღინიშნოს, რომ მითითებულ პერიოდში შ-- „დ---ს“ ფაქტობრივ მფლობელობაში 04.09.2017 წლის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ტექნიკის და ტექნიკის ოპერატორის მფლობელობის დადასტურებულად მიჩნევის პირობებშიც კი მხარებს შორის სადავოა მითითებულ პერიოდისთვის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დღიური ანაზღაურების ოდენობით მომსახურების ანაზღაურების საკითხი.

4.1.4. სააპელაციო სასამართლო დადასტურებულად მიიჩნევს, რომ 04.09.2017 წლის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ტექნიკა, კერძოდ, სატკეპნი მოწყობილობა და ტექნიკის ოპერატორი 05.09.2017 წლიდან 08.10.2017 წლამდე შ-- „დ---ს“ მფლობელობაში იმყოფებოდა.

აღნიშნულთან დაკავშირებით სააპელაციო სასამართლო ყურადღებას მიაპყრობს იმ გარემოებაზე, რომ მოპასუხე აპელანტი მხარე 04.09.2017 წლის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ტექნიკით ხელშეკრულებითვე გათვალისწინებულ ობიექტზე 08.09.2017 წლიდან (08.09.2017-10.09.2017; 16.09.2017-17.09.2017) სამუშაოების შესრულების ფაქტს ადასტურებს, საგულისხმოა, რომ ეს უკანასკნელი სადავოდ არ ხდის ობიექტიდან ტექნიკის 08.10.2017 წელს წაყვანის ფაქტს. (იხ. სხდომის ოქმი 21.06.2019წ. 10:58:47) მხედველობაშია მისაღები ის გარემოებაც, რომ მხარეებს შორის როგორც გარიგების გაფორმების, ასევე მისი შეწყვეტის პერიოდში ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით კომუნიკაცია მიმდინარეობდა, სადაც მხარეები ხელშეკრულების დეტალებს ათანხმდნენ, 05.09.2017 წლის წერილში კი საუბარია ტექნიკის დანიშნულების ადგლზე გაგზავნის შეტყობინების შესახებ. სააპელაციო პალატა ყურადღებას მიაქცევს ასევე საქმეში წარმოდგენილ მიღება-ჩაბარების აქტებზეც, რომლითაც შ-- „დ---ს“ თანამშრომელი - მ----- ა-----ი ტექნიკის ობიექტზე მიღების და ობიექტიდან გასვლის ფაქტებს ადასტურებს. მართალია მოპასუხე აპელანტი მხარე სადავოდ ხდის ტექნიკის მიღება-ჩაბარების აქტის ხელმოწერაზე მ----- ა-----ის უფლებამოსილებას, თუმცა ეს უკანასკნელი არ უარყოფს მ----- ა-----ის მასთან შრომით სამართლებრვ ურთიერთობაში ყოფნის ფაქტს. უდავოა ის გარემოებაც, რომ მ----- ა-----ი სადავო პერიოდში თავის უფლებამოსილებას სწორედ 04.09.2017 წლის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ობიექტზე ახორციელებდა. სააპელაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს ასევე შ-- „დ---ს“ და მ----- ა-----ს შორის გაფორმებულ შრომით ხელშეკრულებაზე, სადაც მითითებულია მ----- ა-----ის სამუშაოს აღწერილობის შესახებ, კერძოდ, მისი სამუშაოს აღწერილობიდან ირკვევა, რომ მ----- ა-----ის მოვალეობას მათ შორის შ-- „დ---ს“ მიერ მართულ სამშენებლო ობიექტებზე აღრიცხვისთვის აუცილებელი დოკუმენტების რეესტრისა და მათი მომზადების პერიოდულობის დამტკიცების შესახებ შ-- „დ---

-ს” დირექტორის მიერ დამტკიცებული ბრძანებით გათვალისწინებული დოკუმენტაციის ოპერატიულად და ჯეროვნად წარმოება საქმეთა მწარმოებლის მეშვეობით და დანიშნულებისამერ წარდგენა წარმოადგენდა. სააპელაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოვლენეთა განვითარების ამგვარი ქრონოლოგია და ფაქტების ამგვარი კავშირები, რომ მხარე ელექტრონულ მიმოწერაში 05.09.2017 წელს ტექნიკის დანიშნულების ადგილზე გაგზავნის შესახებ მიუთითებს, 05.09.2017 წლის მიღება-ჩაბარების აქტით მოპასუხე აპელანტთან დასაქმებული პირი, რომელიც თავის უფლებამოსილებას სადავო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ობიექტზე ახორციელებდა, ტექნიკის მიღების ფაქტს ადასტურებს, 08.09.2017 წლიდან გარიგების საგნით სამუშაოების შესრულების ფაქტს თავად მოპასუხე აპელანტი მხარეც ადასტურებს, იძლევა მოსარჩელის მტკიცების გაზიარების საფუძველს, რომ 04.09.2017 წლის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ტექნიკა და ტექნიკის ოპერატორი მოპასუხე მხარესთან 05.09.2017 წლიდან 08.10.2017 წლამდე იმყოფებოდა.

4.1.5. 04.09.2017 წლის ხელშეკრულებების შესაბამისად შ-- „დ---ს” მიერ შ-- „გ----- ქ-----ს” სასარგებლოდ გადასახდელი თანხა 21 200 ლარს შეადგენს, საიდანაც ტექნიკის საიჯარო ქირაა - 16 500 ლარი, ტექნიკის ოპერატორის მომსახურების ღირებულება - 3300 ლარი, ტექნიკის მობილიზაცია/დემობილიზაციის ხარჯი 1400 ლარი.

სააპელაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს შ-- „დ---ს” არგუმენტს იმასთან დაკავშირებით, რომ 04.09.2017 წლის ხელშეკრულებით მხარეები ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოს ანაზღაურებაზე შეთანხმდნენ.

საგულისხმოა აღინიშნოს, რომ აპელანტი აღნიშნულ დასკვნას, რომ მხარეები ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოს ანაზღაურებაზე შეთანხმდნენ ამყარებს ხელშეკრულების 3.2 პუნქტზე და განმარტავს, რომ იმ შეთხვევაში თუ გარიგების საგანს 10 კალენდარულ დღეზე ნაკლები ვადით გამოიყენებდა მას 10 დღის ღირებულების გადახდის ვალდებულება მაინც ექნებოდა, ხოლო იმ შემთხვევაში თუ გარიგების საგნით სამუშაოების შესრულება 10 დღეზე მეტი ვადით გაგრძელდებოდა ანაზღაურება ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოს მიხედვით განხორციელდებოდა.

სააპელაციო სასამართლო გაეცნო 04.09.2017 წლის ხელშეკრულებას, მათ შორის ხელშეკრულების 3.2 პუნქტის ჩანაწერს და მიაჩნია, რომ ხელშეკრულებაში ნების გამოვლენის როგორც სიტყვასიტყვითი, ასევე ლოგიკური და შინაარსობრივი ახსნა-განმარტება იძლევა იმგვარი დასკვნის გაკეთების შესაძლებლობას, რომ ხელშეკრულების დასახელებული პუნქტით მხარეებმა მინიმალური ანაზღაურების წესი განსაზღვრეს, ამასთან, არც დასახელებული პუნქტი ცალკე და არც მისი ხელშეკრულების სხვა პუნქტებთან ერთობლიობაში

განმარტება არ იძლევა ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოს ანაზღაურების წესზე მხარეებს შორის შეთანხმების არსებობის დადასტურებულად მიჩნევის საფუძველს. აღნიშნულ დასკვნას ამყარებს ხელშეკრულების 2.8 პუნქტით გათვალისწინებული მოიჯარის უფლებამოსილებაც, რომლის მიხედვითაც მოიჯარის უფლებას ხელშეკრულების მოქმედების ვადის განმავლობაში საიჯარო ქონების კომერციული და ტექნიკური ექსპლოატაციის თავისუფლად განხორციელება წარმოადგენდა. სააპელაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს აპელანტის ვერც იმ არგუმენტს, რომ მასთან სახელშეკრულებო ურთიერთობაში ყოფნის პერიოდში, ანუ იმ პერიოდში, როდესაც ის ხელშეკრულების საგანს სამუშაოების საწარმოებლად არ გამოიყენებდა და შესაბამისად არც გადახდის საფუძველი ექნებოდა, მხარეს შეეძლო მომსახურება სხვა სუბიექტისთვის გაეწია და შესაბამისი ანაზღაურებაც გამოემუშავებინა. აღნიშნულთან დაკავშირებით სააპელაციო სასამართლო ყურადღებას მიაპყრობს იმ გარემოებაზე, რომ გარიგების საგანი მძიმე ტექნიკას წარმოადგენდა, რომელიც დამოუკიდებლად ვერ გადაადგილდებოდა და ამისთვის საჭირო იყო სპეციალური ტექნიკის მობილიზაცია, რაც თავის მხრივ საკმაოდ სოლიდური ხარჯის გაწევასთან იყო დაკავშირებული. შესაბამისად, იმ პირობებში, როდესაც მხარე სახელშეკრულებო ურთიერთობაში იმყოფებოდა, სამუშაოს გარკვეული პერიოდულობით ასრულებდა და მისთვის წინასწარ ზუსტად განსაზღვრული არ ყოფილა არც სამუშაოს მოცულობის, არც მისი პერიოდულობის შესახებ, ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ხელშეკრულების საგნის მახასიათებლების გათვალისწინებით, მას ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოს ანაზღაურებაზე გამოეხატა თანხმობა, იმ პირობებში, როდესაც სადავო ხელშეკრულების საგანს თავად იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე ფლობდა და საიჯარო ქირას თავად ყოველი დღისთვის იხდიდა, იმ იმედით, რომ ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში, როდესაც შ-- „დ---“ გარიგების საგნით არ ისარგებლებდა ის სამუშაოს სხვა პირთან შეასრულებდა და ამგვარად შეძლებდა ანაზღაურების მიღებას.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 52-ე მუხლის მიხედვით, ნების გამოვლენის განმარტებისას ნება უნდა დადგინდეს გონივრული განსჯის შედეგად და არა მარტოოდენ გამოთქმის სიტყვასიტყვითი აზრიდან.

ნების გამოვლენის განმარტებისას, ამოსავალი პრინციპია ის გარემოება, რომ ნება განმარტებულ უნდა იქნეს კეთილსინდისიერების პრინციპის შესატყვისად და სამართლებრივი ბრუნვის თავისებურებების გათვალისწინებით. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ნების გამოვლენის საკითხში არ შეიძლება შემოფარგვლა იმ მნიშვნელობით, რაც მასში ივარაუდა ნების გამჟღავნებელმა ან მან, ვინც იყო ნების ადრესატი ხელშეკრულების გაფორმების მომენტში. განმსაზღვრელია მნიშვნელობა, რომელიც შეიძლებოდა მიენიჭებინა წარმოსახვით

გონიერ ადამიანს, ჩაყენებულს აღნიშნული ნების ადრესატის მდგომარეობაში, გადაწყვეტილების მიღებისას ხელშეკრულების შინაარსის თაობაზე წერილობით დაფიქსირებული ტექსტის საფუძველზე საქმესთან დაკავშირებული ყველა სხვა მნიშვნელოვანი და ცნობილი გარემოების გათვალისწინებით.

საბოლოოდ, პალატა მიიჩნევს, რომ 04.09.2017 წლის ხელშეკრულების შინაარსი არ არის ბუნდოვანი, მისი განმარტება არ ქმნის გაუგებრობებს, ხელშეკრულებაში გამოყენებული ტერმინები არ არის ურთიერთსაწინააღმდეგო, შესაბამისად, ხელშეკრულების შინაარსის დადგენა არ საჭიროებს ხელშეკრულებათა განმარტების კანონით გათვალისწინებული წესების გამოყენების საჭიროებას, მითუმეტეს, იმის გათვალისწინებით, რომ ხელშეკრულების მხარეები მეწარმე სუბიექტები არიან. ამდენად, სააპელაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მხარეები ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოს ანაზღაურების წესზე არ შეთანხმებულან, რადგან ხელშეკრულებაში არ არსებობს სპეციალური ჩანაწერი ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოს მიხედვით ანაზღაურებაზე შეთანხმების შესახებ, ხელშეკრულების 3.2 პუნქტი კი როგორც უკვე აღინიშნა ამგვარი დასკვის გაკეთების შესაძლებლობას არ იძლევა.

4.1.6. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 50-ე მუხლის შესაბამისად, ხელშეკრულება დადებულიად ითვლება, თუ მხარეები მის ყველა არსებით პირობაზე შეთანხმდნენ საამისოდ გათვალისწინებული ფორმით. არსებითად ჩაითვლება ხელშეკრულების ის პირობები, რომლებზედაც ერთ-ერთი მხარის მოთხოვნით მიღწეულ უნდა იქნეს შეთანხმება, ანდა რომლებიც ასეთად მიჩნეულია კანონის მიერ.

სააპელაციო სასამართლო ყურადღებას მიაპყრობს იმ გარემოებაზე, რომ 04.09.2017 წლის ხელშეკრულების საგანს შ-- „გ----- ქ-----ს“ მფლობელობაში არსებული სატკეპნი ტექნიკის შ-- „დ---სთვის“ გადაცემა წარმოადგენდა. აღნიშნული ხელშეკრულებით განსაზღვრული იყო გარიგების საგანთან მიმართებით შ-- „დ---ს“ უფლებამოსილება, რომლის მიხედვითაც მას გარიგების საგნის კომერციული და ტექნიკური ექსპლოატაციის სრული თავისუფლება გააჩნდა. მართალია, დასახელებული გარიგების დღეს მხარეებს შორის მომსახურების შესახებ ხელშეკრულებაც გაფორმდა, რომლის საგანსაც ტექნიკის ოპერატორით მომსახურებით უზრუნველყოფა წარმოადგენდა, თუმცა პალატა მიიჩნევს, რომ მხარეებს შორის ამ ხელშეკრულების გაფორმების ფაქტი მხარეთა შორის ნარდობის სამართალურთიერთობის წარმოშობილად მიჩნევის საფუძველს არ იძლევა. ამ მიმართებით სააპელაციო პალატა ყურადღებას მიაპყრობს იმ უდავო გარემოებაზე, რომ გარიგების საგნით, კერძოდ, სატკეპნი ტექნიკით სარგებლობას შ-- „დ---“ სპეციალური ცოდნით აღჭურვილი პირის - ტექნიკის ოპერატორის მომსახურების გარეშე ვერ დაიწყებდა, მხედველობაშია

მისაღები ის ფაქტიც, რომ მომსახურების ხელშეკრულება გაფორმებული იყო მეწარმე სუბიექტებს შორის და რაც მთავარია ოპერატორი შესასრულებელი სამუშაოს შესახებ დავალებებს არა მხარეებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე შ-- „გ----- ქ-----სგან“, არამედ მოპასუხე საზოგადოების მხრიდან იღებდა, ანუ მომსახურების შესახებ გარიგებით იმთავითვე განსაზღვრული არ ყოფილა ტექნიკის ოპერატორის მიერ შესასრულებელი სამუშაოს მოცულობა, თანმიმდევრობა და ა.შ., შესაბამისად, მხოლოდ ის ფაქტი, რომ მხარეებს შორის ტექნიკის გადაცემასთან ერთად ამ ტექნიკის მართვაზე უფლებამოსილი პირის მომსახურების შესახებ გარიგებაც გაფორმდა, რომლის გარეშეც როგორც აღინიშნა ტექნიკის ექსპლუატაციის დაწყება ვერ განხორციელდებოდა, მხარეებს შორის 04.09.2017 წელს დადებულ გარიგებას ნარდობის ხელშეკრულებად ვერ აქცევს, რადგან ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობები, რომლითაც ამ გარიგების ფარგლებში მხარეებმა ბოჭვის ვალდებულება იკისრეს სამოქალაქო კოდექსის 629-ე მუხლის დისპოზიციით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, რომელთა არსებობაც ნარდობის შესახებ სახელშეკრულებო ურთიერთობის არსებობისთვის აუცილებელია, არ აკმაყოფილებს. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლო დაუსაბუთებლად მიიჩნევს შ-- „დ---ს“ აპელაციას იმასთან დაკავშირებით, რომ 04.09.2017 წლის ხელშეკრულება ნარდობის ხელშეკრულებაა, რადგან ის ტექნიკასთან ერთად ოპერატორის მომსახურებასაც იყენებდა და აღნიშნულის გათვალისწინებით, მას მხოლოდ ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოს ანაზღაურების ვალდებულება წარმოეშვა და არა გარიგების საგნის ფაქტობრივად ფლობის დღეების ანაზღაურების ვალდებულება.

საბოლოოდ, საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, სააპელაციო სასამართლო იზიარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს დასკვნას მხარეებს შორის იჯარის სამართლებრივი ურთიერთობის წარმოშობის შესახებ და მიიჩნევს, რომ იჯარის საგნის მახასიათებლებიდან გამომდინარე, კერძოდ, იმის გათვალისწინებით, რომ მოიჯარე იჯარის საგანს სპეციალური ცოდნის მქონე პირის გარეშე ვერ გამოიყენებდა და მის მიზანს გარიგების საგნის იმ მდგომარეობაში მიღება წარმოადგენდა, რაც მას მისივე შეხედულებისამებრ გარიგების საგნის გამოყენების შესაძლებლობას მისცემდა, პალატა მიდის დასკვნამდე, რომ მხარეებს შორის 04.09.2017 წელს დადებული გარიგებები ერთ მთლიანობას - იჯარის ხელშეკრულებას წარმოადგენდა. ამგვარად სააპელაციო პალატა ასკვნის, რომ იმ პერიოდის გათვალისწინებით, რომლის დროსაც მოსარჩელის კუთვნილი ტექნიკა იმყოფებოდა მოპასუხესთან პირველი ინსტანციის სასამართლომ შ-- „დ---ს“ შ-- „გ----- ქ-----ს“ სასარგებლოდ სწორად დაეკისრა - 21 200 ლარის ანაზღაურება;

5. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

5.1. პალატას მიაჩნია, რომ სააპელაციო საჩივარში მითითებული გარემოებები არ ქმნიან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე და 394-ე მუხლებით გათვალისწინებულ შემადგენლობას და, შესაბამისად, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების პროცესუალურ-სამართლებრივ საფუძვლებს, ამდენად, პალატა ეთანხმება გასაჩივრებულ გადაწყვეტილებას და მიაჩნია, რომ იგი უცვლელად უნდა იქნეს დატოვებული.

6. საპროცესო ხარჯები

6.1. იმის გათვალისწინებით, რომ სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა სსსკ-ის 53-ე მუხლის დანაწესიდან გამომდინარე სააპელაციო საჩივარზე გადახდილი სახ. ბაჟი უკან დაბრუნებას არ ექვემდებარება. შესაბამისად, აპელანტის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი სახელმწიფო ბიუჯეტში უნდა დარჩეს.

სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატამ დაადგინა:

1. შ-- „დ---ს“ სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.
2. მოცემულ საქმეზე უცვლელად დარჩეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 18 თებერვლის გადაწყვეტილება.
3. განჩინება შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში მისი სარეზოლუციო ნაწილის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით დასაბუთებული გადაწყვეტილების ასლის ჩაბარებიდან 21 დღის ვადაში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში საკასაციო საჩივრის წარდგენის გზით.
4. განჩინების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება განჩინების გამოცხადებას, ან მისთვის ცნობილია განჩინების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია განჩინების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოში და ჩაიბაროს განჩინების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება განჩინების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

მოსამართლე

ვანო წიკლაური